USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **V. T. N.**, zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 11. 2021, č. j. OAM-779/ZA-ZA11-HA15-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 4. 2022, č. j. 33 Az 2/2022-39,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Krajský soud v Plzni nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti tomuto rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítal, že se krajský soud ve svém rozhodnutí dostatečně nezabýval konkrétní situací stěžovatele a pouze převzal argumentaci žalovaného. Nesouhlasí se závěrem krajského soudu a žalovaného, že důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla snaha stěžovatele o legalizaci dalšího pobytu na území ČR a důvodem jeho odchodu z vlasti byly pouze ekonomické důvody. Krajský soud svým rozhodnutím opomíjí základní principy uznávané demokratickými státy. Námitky uvedené v žalobě nebyly obecného rázu. Žalovaný a následně krajský soud nevzali v potaz všechny okolnosti a skutečnosti jeho žádosti a věc posoudili formalisticky.

[4] Ke své situaci uvedl, že je státním příslušníkem Vietnamu, na území České republiky pobývá nepřetržitě od roku 2008 a neumí si představit, že by zemi po tak dlouhé

době opustil. Zemi původu opustil z ekonomických důvodů, za účelem práce a za dobu pobytu v ČR převzal základní hodnoty vyspělé západní společnosti. Důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení mezinárodní ochrany spatřuje v rozdílu ve vnímání práv a svobod člověka ve své domovské zemi. Zároveň má obavu z odmítnutí stylu života ve Vietnamu v důsledku rozdílů, které se za dobu jeho pobytu na území ČR prohloubily a znásobily. Dané skutečnosti by mu za určitých okolností mohly způsobit vážnou újmu a případně i pronásledování ze strany vládních struktur, které toto smýšlení a jednání potlačují.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se při posouzení stěžovatelovy žádosti nedopustil žádné nezákonnosti, jeho rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy a je podloženo dostatečnými zjištěními. Stěžovatelem uvedené skutečnosti nejsou azylově relevantní.

[6] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[7] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[8] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[9] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[10] K námitce nedostatečného posouzení konkrétní situace stěžovatele a nedostatečným skutkovým zjištěním v řízení před správním orgánem a následně i krajským soudem, Nejvyšší správní soud konstatuje, že obecné námitky týkající se nedostatečného soudního přezkumu postupu správního orgánu při zjišťování skutkového stavu bez upřesnění konkrétních pochybení jak soudu, tak správního orgánu, byly již předmětem množství rozhodnutí zdejšího soudu. Namátkou lze uvést například rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004-61, v němž mimo jiné vyslovil, že „*Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatelky, že by si správní orgán pro své rozhodnutí neopatřil úplné a objektivní podklady o stavu lidských práv v zemi původu či provedl nedostatečná zjištění ohledně konkrétní situace stěžovatelky. Nejvyšší správní soud prozkoumal celý správní i soudní spis. Nezjistil, že by k některým námitkám či podkladům stěžovatelem předložených nebylo přihlédnuto. Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že jsou jasně označeny důkazy, z nichž žalovaný čerpal svá skutková zjištění, skutkový stav byl zde přiléhavě právně posouzen. Stěžovatelka sama neoznačila žádné konkrétní údaje či skutečnosti, které měly být při přezkoumání krajským soudem pominuty. Námitky stěžovatelky učiněné v kasační stížnosti zůstávají v rovině obecného nesouhlasu s rozhodnutím žalovaného.*“

[11] Nejvyšší správní soud k výše uvedeným námitkám dále uvádí, že správní orgán má v řízení o udělení mezinárodní ochrany povinnost zjistit úplně a přesně skutečný stav věci, tato povinnost je však limitována tvrzeními žadatele o azyl, což Nejvyšší správní soud vyjádřil např. ve svém rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, podle něhož, „*správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 cit. zákona jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou zamítne.*“ Zmínit lze rovněž rozsudek zdejšího soudu ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-63, podle něhož „*je to právě stěžovatel, kdo v azylovém řízení určuje a svými tvrzeními vymezuje směr dalšího postupu správního orgánu rozhodujícího o jeho žádosti o udělení azylu tím, že pravdivě vylíčí všechny důvody, které ho vedly k opuštění země původu, a jen na stěžovateli je, jaké důvody v žádosti a následném pohovoru uvede. Jen důvody stěžovatelem uvedenými je pak správní orgán povinen se zabývat, neboť by bylo zcela proti smyslu a účelu azylového řízení, aby správní orgán, potažmo soud, posuzoval důvody jiné, stěžovatelem nesdělené, zvláště když správní orgán dal stěžovateli dostatečnou možnost uvést všechny důležité skutečnosti na podporu stěžovatelem podané žádosti o udělení azylu.*“ V posuzovaném případě vycházel žalovaný především z vlastních výpovědí stěžovatele a zároveň si obstaral dostatek informací o zemi původu stěžovatele (Informace Ministerstva vnitra ČR o bezpečnostní a politické situaci v zemi ze dne 22. 4. 2021 a Přehled údajů o zemi Vietnam za rok 2020 ze dne 9. 4. 2021), z kterých čerpal. Nejvyšší správní soud tak má za to, že žalovaný nepochybil při zjišťování skutkového stavu.

[12] K nesouhlasu stěžovatele se závěrem krajského soudu a žalované, že důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla snaha stěžovatele o legalizaci dalšího pobytu na území ČR, Nejvyšší správní soud uvádí, že z tvrzení stěžovatele vyplývá účelovost žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel totiž požádal o udělení mezinárodní ochrany až po neúspěšné žádosti o prodloužení pobytu za účelem podnikání. Soud jeho žalobu proti rozhodnutí o neprodloužení povolení k pobytu také zamítl a stěžovatel sám

uvedl, že když mu nevyšla původní legalizace, kamarádi mu poradili, aby požádal o azyl. Dále uvedl, že o mezinárodní ochranu požádat z důvodu, aby mohl legálně zůstat i nadále v ČR. Z uvedeného je patrné, že důvodem, pro který stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu, je snaha o legalizaci pobytu na území ČR.

[13] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005-43, vyslovil, že „*institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původu. Udělení azylu lze aplikovat pouze v omezeném počtu případů ve smyslu zákonem stanovených podmínek. Legalizace pobytu se záměrem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR není v žádném případě důvodem pro mezinárodní ochranu formou azylu.*“ K obdobným závěrům dospěl také v rozsudcích ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005-48; ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005-53; nebo ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69. Podle ustálené judikatury tedy není ani snaha o legalizaci pobytu azylově relevantním důvodem (viz např. rovněž usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016-26). K tomu slouží pobytové tituly podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

[14] Stěžovatel poprvé v kasační stížnosti uvádí obavu z potenciálního pronásledování ze strany vládních struktur ve Vietnamu z důvodu odmítnutí jeho stylu života, jemuž přivykl v Česku. Tento důvod, který stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ačkoli mu v tom nic nebránilo, je proto nepřípustný dle § 104 odst. 4 s. ř. s. Toto tvrzení stěžovatele je ostatně zcela nekonkrétní.

[15] K námitce, v níž stěžovatel zpochybňoval nesprávnost závěru krajského soudu, že ze země původu odešel pouze z ekonomických důvodů, Nejvyšší správní soud uvádí, že ani tuto námitku neshledal důvodnou, neboť ve výpovědi stěžovatele zachycené v protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany sám uvedl, že do České republiky přicestoval za účelem zaměstnání. Stěžovatel zároveň uvedl, že nemá žádné náboženské ani politické přesvědčení, není členem žádné politické strany ani politické skupiny. Ve Vietnamu neměl žádné problémy se státní správou, policií, soudy nebo armádou a nebyl trestně stíhán ani uvězněn. O mezinárodní ochranu v ČR požádal, protože v ČR je již dlouho, zvykl si tady a rád by zde legálně zůstal i dál. Pokud by neměl jiné východisko, odletěl by do Vietnamu. Do budoucna plánuje získat v ČR legální pobyt a pracovat v souladu se zákony. Zároveň i v kasační stížnosti sám zmínil, že domovskou zemi opustil z důvodů ekonomických za účelem práce. Z uvedeného je tak podle Nejvyššího správního soudu zřejmé, že ekonomické důvody představovaly pro stěžovatele hlavní důvod k vycestování ze země původu, a krajský soud nepochybil, když dospěl k závěru, že ze země původu odešel z ekonomických důvodů.

[16] Také k ekonomickým důvodům žadatelů o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již mnohokrát vyjádřil, srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003-43, dle kterého „*v žádosti o udělení azylu opakovaně uváděné ekonomické důvody (nedostatek finančních*

prostředků, nemožnost sehnat práci) a skutečnost, že politický režim v jeho domovském státě neumožnil žadateli jeho politický rozvoj, nezakládají samy o sobě odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“

[17] K námitce stěžovatele, že krajský soud svým rozhodnutím opomíjí základní principy uznávané demokratickými státy, Nejvyšší správní soud uvádí, že má pro ekonomické a sociální potíže stěžovatele z hlediska § 12 a § 14a zákona o azylu pochopení. Jak již však bylo uvedeno výše, smyslem azylového práva není poskytnout ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu. Mezinárodní ochranu tak lze aplikovat pouze v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené. K tomu např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2003, č. j. 6 Azs 12/2003-49. Nejvyšší správní soud konstatuje, že ze strany krajského soudu nedošlo k opomenutí principů demokratického státu, když zamítl žalobu stěžovatele.

[18] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto nepřistoupil k meritornímu přezkumu kasační stížnosti a podle § 104a odst. 1 s. ř. s. ji odmítl pro nepřijatelnost.

[19] O žádosti stěžovatele o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebylo třeba rozhodovat, neboť odkladný účinek v posuzované věci nastává ze zákona dle § 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu ve spojení s § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu.

[20] Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel neměl v řízení úspěch a žalovanému nevznikly náklady, které by přesahovaly náklady běžné úřední činnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. září 2022

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu